

Indhold

Forandringen kommer

- Tabere og vindere 2
- Stilhed før reformerne 5
- Den skæve magtbalance 8
- Da Jeppe og familien mistede gården 17

En lang kamp

- Reformernes kringlede veje 22
- Udskiftningen: fællesskabets opløsning 23
- Overgangen til selveje 26
- Bondebeskyttelse 29
- Farvel til stavnsbåndet 31
- Det forhadte hoveri 33
- Det nye landbosamfund 37

Reformernes konsekvenser

Godsejeren, bønderne og de jordløse 46

Godsejeren bliver bonde 48

Fra fæstebønder til gårdejere 53

Gårdfamiliernes lukkede fest 57

Det oversete køn 59

Skabelsen af en underklasse 74

Der er forskel på folk 82

Sløjfen bindes

Vejene skilles 90

Dybe spor 96

Videre læsning 100

I 1850 malede Christen Dalsgaard (1824-1907) sallingbonden Niels Andersen, mens han stod ved et vindue og røg på sin merskumspibe. På det tidspunkt var mange af landboreformernes store forandringer allerede gennemført landet over - men det havde været en lang og hård kamp. Der kan naturligvis være mange grunde til Niels Andersens indadvendte og tænksomme blik, men de forandringer, som var sket i landbosamfundet over de seneste årtier, var bestemt en eftertanke værd.

|| Skive Museum